

Främlingsfientlighet

HAR KOLL PÅ FRÄMLINGSFIENTLIGHETEN. Lisa Bjurwald är orolig över att högljudda rasister får sätta agendan, trots att undersökningar gjort gällande att majoriteten av européerna är toleranta.

Europa visar sin mörka sida

Italien, Schweiz, Danmark och Nederländerna. De är de enda europeiska länder som släppt främlingsfientliga politiker ända fram till regeringsmakten. Skadan de ställt till med är stor, säger svenska journalisten och författaren Lisa Bjurwald.

Tiden efter Förintelsen var undantaget i Europas månghundraåriga historia av rasism. På 1970-talet började främlingsfientligheten gro. Trettio år senare står vi där igen – med hatet mot det främmande i full blom.

I dag är främlingsfientliga partier representerade i omkring hälften av EU-ländernas parlament samt i Schweiz och Norge. Två partier har tagit sig in i sina respektive länders regeringar: Schweiziska folkpartiet och italienska Lega Nord.

I Danmark är Dansk Folkeparti regeringens stödparti, och i praktiken fattas inte ett enda beslut som gäller invandring och integration utan att partiledaren **Pia Kjaersgaard** får säga sitt. I Nederländerna sitter Frihetspartiet som stödparti med en annan skicklig utpressare vid rodret, **Geert Wilders**.

– Vi borde aldrig släppa in partier som har främlingsfientliga åsikter i en europeisk regering. Den spärren måste finnas, säger **Lisa Bjurwald**, svensk journalist som bland annat skriver för antirasistiska tidskriften Expo och vars senaste bok, *Europas skam*, handlar om rasisternas framfart.

Hon är inte förvånad över nyheten om att Sannfinländarna frivilligt går i opposition.

– Det är helt i enlighet med andra europeiska populistpartier. Deras politik är ofta orealistisk, för att inte säga ogenomförbar, så många av dem föredrar att vara i opposition. Därifrån kan de driva en klassisk populistpolitik, det vill säga att kritisera regeringen och etablissemang. De kan bevara sin outsider-image och slippa ta politiskt ansvar.

Inflytandet kan i stället bli indirekt. Det är här Finlands nya regering måste se upp ordentligt. Att den populistiska retoriken är smittsam syns på många håll i Europa. Frankrikes president **Nicolas Sarkozy** är ett praktexempel. Hans parti UMP har drivit igenom förbud mot burka och ansiktsslöjan niqab och massutvisat romer det senaste året. Varför? Högerextrema Front Nationals ledare **Marine Le Pen** har visat sig vara ett reellt hot mot presidentposten i valet om ett år.

– Jag är säker på att det franska burkaförbudet inte hade blivit av om det inte hade varit för hotet från Front National, säger Bjurwald.

Vidare har Sarkozy, Tysklands förbundskansler **Angela Merkel** och Storbritanniens premiärminister **David Cameron** under det senaste året kallat multikulturalismen för misslyckad. Poängen går till rasisterna.

– Att EU-klassens tuffa killar och tjejer uttalar sig så här är farligt. Det blir tongivande inom unionen och uttalanden som de här smittar snabbt.

Det handlar om människor

En andra enorm utmaning finns inom riksdagen där Sannfinländarna nu sitter på 39 av 200 platser.

– Det allra viktigaste är att hindra dem från att få inflytande över invandrings- och integrationspolitiken. De övriga partierna måste gå ihop mot xenofobin, vilka andra motsättningar de än har sinsemellan, säger Bjurwald.

– Glöm inte bort att det här handlar om det viktigaste området inom politiken. Det handlar om människor!

I Sverige har de traditionella partierna visat upp enad front mot Sverigedemokraterna.

– Om man lyckas hålla SD borta från integrationsfrågorna så kan det hända att väljarna blir besvikna över att de inte kunnat hålla sina löften och partiet sjunker i popularitet.

I Danmark sade också regeringen att stödpartiet Dansk Folkeparti skulle hållas utanför invandringspolitiken. Men det misslyckades.

– Pia Kjaersgaard äter lunch med statsministern varje månad och säger vad de vill ha, nu senast gränskontroller mot Sverige och Tyskland i strid med EU-principen om fri rörlighet. Partiet har påverkat hela samhället i en invandrarfientlig riktning. Danmark är mardrömsexemplet i Västeuropa.

”Det allra viktigaste är att hindra Sannfinländarna från att få inflytande över invandrings- och integrationspolitiken. De övriga partierna måste gå ihop mot xenofobin, vilka andra motsättningar de än har sinsemellan.”

I Italien sitter Lega Nord's **Roberto Maroni** på inrikesministerposten.

– Lega Nord påverkar invandringspolitiken och italienarnas åsikter dagligen. När rasistiska dåd inträffar i Italien reagerar Lega Nord inte med avsky utan genom att lägga skulden på offren.

Myt att makt splittrar

Enligt Bjurwald har teorin om att populistiska partier faller sönder när de får makt motbevisats i Europa de senaste åren. Teorin stämde in på populistiska föregångare som Landsbygdspartiet i Finland och Ny demokrati i Sverige. De föll ihop som en följd av interna splittringar och skandaler, men sedan dess har mycket hänt.

– Invandrarmotståndarna har i de flesta länder gått från att ha varit militanta, våldsamma skinheads till att bli sofistikerade politiker som Marine Le Pen och **Timo Soini**. De har blivit väldigt duktiga på att gå den demokratiska vägen för att nå sina mål. Om de får tunga maktpositioner bryts tabut mot dem ner. Det blir svårt att bli av med dem eftersom folk vänjer sig vid dem.

Partierna vet själva också om farorna med interna splittringar och lär av varandra, enligt Bjurwald.

– Sverigedemokraterna var väldigt nervösa i början av riksdagsperioden, men nu rullar arbetet på.

En annan sak som förändrats är vår egen inställning till populister. 1999 chockade **Jörg Haiders** Österrikiska frihetspartiet Europa genom att ta sig in i det nationella parlamentet. EU svarade med diplomatisk bojkott.

– På den tiden skulle man reagera med förakt. I dag är reaktionerna inte alls lika starka, dels för att det är riskabelt att vara den enda som kritiserar och dels för att också många vanliga politiker är populister. De ger de populistiska partierna lite rätt i att utmåla symboler för islam, som slöjor och minareter, som någonting problematiskt för Europa, säger Bjurwald.

Fega röstfiskare

Med Sannfinländarna i opposition kommer orosmolnet ”Växer deras popularitet fram till nästa val?” att hänga över landet. Men att börja fiska i samma vatten är inte rätt väg att gå. I stället är det dags att motverka främlingsfientligheten.

– Politikerna har det största ansvaret. Deras viktigaste uppgift är att skydda demokratin och minorite-